

University of Groningen

Sport en de kredietcrisis

Koning, Ruud H.

Published in:
 Sport Knowhow XL

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
 Early version, also known as pre-print

Publication date:
 2009

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
 Koning, R. H. (2009). Sport en de kredietcrisis. *Sport Knowhow XL*.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Sport en de kredietcrisis

door: Ruud Koning

Binnen twee jaren zullen er ongetwijfeld fascinerende boeken zijn geschreven over het najaar van 2008, met de alsmaar erger wordende kredietcrisis. Vermoedelijk zullen die boeken gaan over bankiers die zelf niet wisten wat ze op de balans hadden staan, toezichhouders die zich aan de wet probeerden te houden, en slachtoffers, zoals gepensioeneerden en spaarders die hun rechten en opgebouwde spaarpotjes zagen verdampen. Over vijf jaren zal een beter beeld zijn ontstaan, zowel van de oorzaken als de gevolgen, en het is mogelijk dat er dan ook een hoofdstuk 'de kredietcrisis en het grote geld in het voetbal' is opgenomen. Om niet zo lang te hoeven wachten op een dergelijke analyse, bezondig ik me hier aan koffiedik kijken. Welke sectoren binnen de sport zijn gevoelig voor de crisis, en waarom?

Een eerste slachtoffer van de crisis zijn investeringen in (grootschalige) sportinfrastructuur. De organisatie van de Olympische Spelen in London is hier inmiddels al achter gekomen. Verschillende projecten zouden in de vorm van publiek-private samenwerking worden opgezet, maar in sommige gevallen heeft de private partner zich (gedeelte) teruggetrokken of bestaat die niet meer. Hopelijk levert General Motors niet de auto's voor dit evenement, want ik weet niet of er in 2010 wel reserveonderdelen zijn. Uiteraard wordt het Olympisch dorp gebouwd zoals is afgesproken, maar de vraag is natuurlijk wel of het na de Spelen goed van de hand kan worden gedaan. Huizenprijzen in London dalen, dus verwachte opbrengsten van infrastructuur uit verhuur of verkoop moeten allicht naar beneden worden bijgesteld. Verder is dit waarschijnlijk niet het moment voor BVO's om te denken over een nieuw stadion. Banken verstrekken wel leningen, maar de voorwaarden van de leningen zijn veranderd: banken willen alleen kleinere delen uitlenen, en eisen meer onderpand. De activa van de meeste BVO's staan op het veld, en niet op de bank. Sponsors die een stadion zouden kunnen bouwen, hebben nu hun aandacht bij andere zaken.

Een ander slachtoffer is sponsoring. Van de achttien teams in de eredivisie worden minimaal acht gesponsord door bedrijven die actief zijn in de financiële sector. Uiteraard is naamsbekendheid een belangrijk goed, maar het is toch niet te verwachten dat aandeelhouders dividendrendement willen opofferen ten gunste van sportsponsoring, een zeer zichtbare en daarmee eenvoudig te bekritisieren vorm van communicatie. Sportorganisaties zullen de toegevoegde waarde van communicatie nog duidelijker moeten maken. Uiteraard doet elke sportorganisatie er goed aan eens te kijken langs welke wegen de financiële inkomsten lopen. Hoe gevoelig zijn die voor kredietcrisis en depressie? Wat gebeurt er als een partij wegvalt? Het nieuwe sleutelwoord in financieel management is 'counterparty risk', ofwel het risico dat de tegenpartij niet meer aan zijn contractuele verplichtingen kan voldoen. Wat dat betreft is de toekomst natuurlijk interessanter dan het verleden. De Russische oliemiljardairs hebben bedragen verloren door de beurscrash die met veel nullen geschreven moeten worden. Ladbroke's betaalt op dit moment £4 per ingelegde pond uit als Abramovich Chelsea vóór het seizoen 2009-2010 verkoopt, en slechts £1.20 als dat niet het geval is. Echter, het feit dat deze weddenschap wordt aangeboden, is veelzeggend.

Voor consumenten als u en ik is het een ander verhaal. Vandaag meldt het CBS dat huishoudens tussen september 2007 en september 2008 € 152 mrd hebben verloren op eigen besparingen en pensioen- en levensverzekeringsreserves. Dat is toch gemiddeld zo'n € 20.000 per huishouden en hoewel het vermogenseffect niet de belangrijkste determinant van consumptie is, zal dit zeker een effect hebben. Toenemende onzekerheid over de arbeidsmarkt in de nabije toekomst helpt ook niet om langere termijn consumptieve verplichtingen aan te gaan. Hopelijk heeft Eredivisie Live niet teveel te lijden van deze effecten. Teneinde de aanloopverliezen te financieren zijn de liverechten in onderpand gegeven aan de banken. Je moet er toch niet aan denken dat de liverechten vervallen aan de banken, die als het echt tegen zit allemaal onder het Ministerie van Financiën vallen? In de oude USSR speelde de politie tegen het leger via hun teams, een wedstrijd EZ-Algemene Zaken is

dichterbij dan u denkt.

Is het dan allemaal kommer en kwel? Nee, voor beleggers had voetbal een aardig rendement kunnen opleveren. In het plaatje is de koersontwikkeling getekend van een breed samengestelde wereldindex (zwart) en van een index van Europese aandelen (rood). Als u op 1 januari 2005 € 1000 zou hebben belegd in deze indices, had u op 14 januari 2009 nog € 787 resp. € 770 over gehad. Had u beter uw geld in sport kunnen beleggen? De blauwe lijn geeft het koersverloop weer van een aantal bedrijven die de belangrijke spelers zijn in de Formule 1, zoals fabrikanten van banden en motoren. De € 1000 zou in vier jaren tijd zijn gereduceerd tot € 851, dat is beter dan een belegging in de wereld- of Europese index.. De beste belegging echter zou zijn geweest in een mandje met aandelen van alle voetbalclubs die Europa en Turkije beursgenoteerd zijn (groene lijn). De oorspronkelijke belegging is gegroeid tot E 1181. Hoewel de voetbalindex net als alle andere indices een forse daling heeft gemaakt in 2008, is het eindresultaat een gemiddeld rendement van 4.3% over vier jaar, en dat steekt erg positief af tegen de andere drie indices (resp. -5.8%, -6.3%, en -4.0%). Voetbalclubs worden wel geraakt door het algehele sentiment op de beurs, maar toch minder hard dan andere bedrijven. Daar waar grote namen als Chrysler en Wedgwood bijna failliet gaan, valt dat mee voor voetbalclubs. Allicht zijn de opbrengsten van voetbalclubs minder conjunctuurgevoelig dan bijvoorbeeld bandenfabrikanten voor de Formule 1. Die laatste producenten verdienen uiteindelijk hun geld toch met de verkoop van banden aan het grote publiek. Maar u weet het: resultaten uit het verleden...